

NATUUR MAKEN IN DE GRONINGSE LAAGVEENGORDEL

NIEUWE NATUUR

Opkomen voor de underdog is zo'n beetje de rode draad in het leven van Marc Wilborts. Met zijn collega's bij de provincie Groningen springt hij op de bres voor bevers en otters. En met effect: de in Nederland bijna uitgestorven otter maakt zijn comeback en ook de bever voelt zich lekker in de Nederlandse Laagveengordel.

CLAIRE PEELS LEX DRAIJER

In het gebied grazen enkele Schotse hooglanders.

De Laagveengordel

Het Groningse deel van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) is een stelsel van natuurgebieden dat aan elkaar geregen is door ecologische verbindingzones. Hierdoor hebben dieren een groter gebied waarin ze naar voedsel kunnen zoeken en kunnen jonge dieren nieuwe leefgebieden vinden. De Laagveengordel verbindt de natuurgebieden in het Zuidelijk Westerkwartier met de Drentsche Onlanden, het Drentsche Aa-gebied, het gebied rond het Zuidlaardermeer en 't Roegwold. In totaal beslaat het ruim 7000 hectare en is daarmee groter dan bijvoorbeeld de Oostvaardersplassen.

In Nederland "maken" we natuur. We creëren geschikte leefgebieden voor bepaalde diersoorten. Mijn vrouw is Russische, die snapt daar niks van. Natuur aanleggen om de otter te redden? Het dier is daar bijna een plaag. Maar hier was hij enkele jaren geleden bijna uitgestorven,' vertelt Marc Wilborts, freelance beleidsmedewerker bij de afdeling Landelijk Gebied & Water van de Provincie Groningen, terwijl we door de 'plasdras' van het Groningse Westerlanden-Besloten Venen soppen. Het was vroeg vanochtend, toen hij vanuit de Achterhoek, waar hij woont, naar het noorden reed. 'Om halfzes opstaan is geen probleem. Ik word zo blij van mijn werk!' Marc zette zich onder meer in voor de realisatie van het gebied Westerlanden-Besloten Venen, dat 10 maart officieel werd geopend. Met de uitvoering van het plan werd ruim 150 hectare nieuwe natuur gerealiseerd als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland en de zogenoemde "Laagveengordel" (zie kader). Een belangrijk doel was een zo ideaal mogelijk leefgebied te creëren voor talloze diersoorten, waaronder de bever en otter. Marc: 'Om een aaneengesloten gebied te krijgen was het van belang gronden te verwerven, die te herinrichten en ze onder te brengen bij de beheerder. Staatsbosbeheer in dit geval.'

UNDERDOG

Wat Marc hier in Groningen doet, is precies het tegenovergestelde van wat hij eerder in Afrika en Azië deed. 'Daar was ik jarenlang bezig alles te bebouwen en infrastructuur aan te leggen'. In Nederland is juist alles al gecultiveerd en is de

natuur de underdog. Het blijft oneindig interessant om het omgekeerde te doen, dus natuur terug te brengen in onze cultuur,' zegt Marc. 'Elke vierkante meter grond heeft een functie in ons land. Toen ik ruim tien jaar geleden terugkwam uit de tropen, werd ik projectleider bij advies- en ingenieursonderneming Arcadis. Dat was nogal schakelen: van wegen aanleggen in het regenwoud tussen tijgers en landmijnen, naar het "maken" van natuur achter de startbanen van Schiphol.' Om hier in Groningen een groter aaneengesloten nat gebied te krijgen, is de dijk langs de Drentsche Aa verwijderd, vertelt hij al wandelend door het weiland op weg naar het beekje. Bij uitzondering mogen we het gebied in van Staatsbosbeheer. Marc wijst naar een felgroen kikkertje. 'Mooi hè.' Hij pakt hem op zijn hand en laat hem dan verder springen, het natte gras in. 'Het weghalen van de kade zorgt ervoor dat het water de ruimte krijgt om bij veel regen buiten zijn oevers te treden, het peil kan dan wel een halve meter stijgen.' Water is een van de criteria voor het ideale leefgebied van de bever en otter. 'Het zijn "doelsoorten" hier – dieren waar de focus op ligt bij het project – en een indicatie hoe het in het gebied gaat.' De otter had het zwaar in Nederland. Een flink percentage werd doodgereden, de waterkwaliteit was niet goed genoeg voor het visetende dier en er was onvoldoende uitwisseling om gezond nageslacht te krijgen. Dat de dieren het nu wel goed doen, blijkt volgens Marc uit de melding van Staatsbosbeheer ►

'NATUUR MAKEN BLIJFT ONEINDIG INTERESSANT'

dat ze ook al bij het nabij gelegen Zuidlaardermeergebied zijn gesignaleerd. 'Ik heb me verbaasd over hoe snel dieren terugkomen als je stukken grond teruggeeft aan de natuur.' Hij hoopt behalve op de eerdergenoemde dieren op de blauwborst, die zich lekker voelt in wetlands, maar verwacht ook reptielen, amfibieën en waterspitsmuizen in het gebied. 'Kijk, een snip. Oh, het barst hier van de weidevogels,' roept Marc uit. 'Die pak je ook mee met de vernatting.'

JEUGDLIEFDE

De liefde voor natuur zat er al jong in. 'Mijn ouders komen van het Brabantse platteland. Ik was elk weekend met ze buiten. Ze hebben me respect voor de natuur bijgebracht. Daar ben ik ver in gegaan, door alles te zien in de wereld. Ik heb veel gereisd en primaire natuur mogen zien, zoals de Okavangodelta in Botswana – een uniek wetland met heel veel biodiversiteit – en de Galapagoseilanden. Maar ik deel ook de zorg dat het verdwijnt.' En nu begeeft hij zich dus in de wetlands van Groningen, met in plaats van nijlkrokodillen hopelijk binnenkort bevers en in plaats van kafferbuffels Schotse hooglanders. 'Nee, 'dat is niet wat gewoontjes,' lacht hij. 'Het buitenland lonkte altijd. Maar toen ik daar eenmaal woonde, ging ik op vakantie naar Nederland. Toen ik het Noaberpad ging lopen, op de grens met Nederland en Duitsland, ben ik gaan inzien dat ons land ook erg mooi is en prachtige natuur heeft.' En die natuur is het belangrijkste om ons heen, is Marcs stellige overtuiging. 'Ik word er blij van daaraan

bij te dragen. Ik hoop dat we een leefgebied hebben gemaakt waarin de bever en otter kunnen gedijen en dat mensen ervan kunnen genieten.'

ONTSNIJPEREN

Tijd om op zijn lauweren te rusten, nu dit project is afgerond, heeft Marc niet. 'We hebben nog heel wat te overwinnen. De grootste bedreiging voor biodiversiteit is versnippering. Bij de aanleg van onze infrastructuur, hebben we geen rekening gehouden met de "snelwegen" van dieren. De A7 en A28 vormen hier enorme barrières. Daarom proberen we fauna-verbindingen te maken onder de wegen door om zo het gebied te "ontsnippen". Hierbij wordt met name rekening gehouden met de bever en otter, maar de wens van de provincie is dat ook dieren als de waterspitsmuis en de ringslang zich kunnen verplaatsen. Ook de weidevogels kunnen nog wel wat hulp gebruiken. 'Ik laat liever Nederland groener achter dan dat ik meer verstedelijking creëer. Dit is leuker, ligt dicht bij mijn hart. Dat je niet alleen de wereld voor jezelf inricht – alleen voor de mens – maar ook voor andere soorten. Dat is hard nodig.' 📍